

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av avfallslagen och lagen om tillsyn över förmedlingstjänster på nätet

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att avfallslagen och lagen om tillsyn över förmedlingstjänster på nätet ändras.

Syftet med propositionen är att utfärda kompletterande bestämmelser i anslutning till EU:s förordning om förpackningar och förpackningsavfall. I propositionen föreslås bestämmelser om de nationella tillsynsmyndigheter som krävs enligt de nya kraven i förordningen, att nationell reglering som överlappar med förordningen upphävs samt att behövliga informativa hänvisningar till förordningen görs. Producentorganisationer för förpackningar och den som upprätthåller ett retursystem för dryckesförpackningar ska åläggas en skyldighet att anvisa en minimiandel av sina anslag till finansiering av åtgärder för att minska och förebygga uppkomsten av avfall, samt ett krav på att ställa säkerhet för att täcka kostnaderna för de avfallshanteringsåtgärder som omfattas av producentansvaret.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 12 augusti 2026.

1.

Lag

om ändring av avfallslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i avfallslagen (646/2011) 9 § 3 mom., 22 § 4 mom., 24 a § 1 mom., 25 § 2 mom., 46 § 3 mom., 48 § 1 mom. 6 punkten och 48 § 2 mom., rubriken för 52 §, 55 § 2 mom., 61 § 4 mom., 63 § 1 och 2 mom., 63 a § 2 mom., 66 a § 3 mom., 101 § 2 mom., 102 § 3 mom., 122 § 3 mom., 126 § 1 mom. 1 punkten och 128 § 1 mom. 1 punkten, av dem 9 § 3 mom. och 25 § 2 mom. sådana de lyder i lag 714/2021, 24 a § 1 mom. sådant det lyder i lag XA/2026 (RSv 5/2026 rd), 22 § 4 mom., 46 § 3 mom., 48 § 1 mom. 6 punkten och 48 § 2 mom., 55 § 2 mom., 63 § 1 och 2 mom., 63 a § 2 mom., 66 a § 3 mom., 101 § 2 mom., 102 § 3 mom., 122 § 3 mom., 126 § 1 mom. 1 punkten och 128 § 1 mom. 1 punkten i lag XB/2026 (RP 4/2026 rd), och

fogas till 24 a §, sådan den lyder i lagarna 917/2021 och XA/2026 (RSv 5/2026 rd), ett nytt 4 mom., till 25 §, sådan den lyder i lagarna 917/2021 och 799/2025, ett nytt 3 mom., varvid det nuvarande 3 mom. blir 4 mom., till 52 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 410/2014, ett nytt 3 mom., till 61 §, sådan den lyder i lag XB/2026 (RP 4/2026 rd), ett nytt 3 mom., varvid det nuvarande 3–6 mom. blir 4–7 mom., till 68 §, sådan den lyder i lag 714/2021, ett nytt 4 mom., till 144 § 2 mom., sådant det lyder i lag 834/2017, nya 4 och 5 punkter som följer:

9 §

Omsorgsplikt och förbud som gäller produkter

För att målen enligt denna lag ska nås ska den som släpper ut en produkt på marknaden och distributören i den utsträckning det är möjligt säkerställa att produkten uppfyller kraven enligt 1 mom. 4–7 punkten, att produkten märks och att information och upplysningar om den ges i enlighet med 2 mom. I artiklarna 5–12 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2025/40 om förpackningar och förpackningsavfall, om ändring av förordning (EU) 2019/1020 och direktiv (EU) 2019/904 och om upphävande av direktiv 94/62/EG, nedan *förpackningsförordningen*, finns det dessutom bestämmelser om krav på förpackningar och i artikel 13 i den förordningen finns det bestämmelser om märkning av avfallsbehållare för insamling av förpackningsavfall.

22 §

Statliga myndigheter

Tillstånds- och tillsynsverket ska i egenskap av riksomfattande myndighet styra och främja fullgörandet av de uppgifter gällande producentansvar som avses i denna lag och i bestämmelser som utfärdats med stöd av den samt i batteriförordningen och i förpackningsförordningen.

24 a §

Marknadskontroll

Säkerhets- och kemikalieverket övervakar i egenskap av marknadskontrollmyndighet att kraven och begränsningarna i fråga om förpackningar, fordon samt deras material och komponenter, batterier och ackumulatorer, elektriska och elektroniska produkter samt andra produkter följs. De marknadskontrollmyndigheter som avses i 4 § i lagen om marknadskontrollen av vissa produkter (1137/2016) utövar tillsyn inom myndigheternas respektive verksamhetsområden över iakttagandet av bestämmelserna i sådana förordningar av statsrådet som utfärdats med stöd av 5 a, 5 b och 10 § samt de ålägganden som meddelats i sådana beslut som avses i 5 d, 5 f och 5 g §, i fråga om de krav och begränsningar som gäller för produkter. Livsmedelsverket ger vid behov andra myndigheter sakkunnighjälp vid övervakningen av kontaktmaterialförpackningar.

Den kommunala livsmedels[tillsyns]myndighet som avses i 27 § i livsmedelslagen (297/2021) övervakar i egenskap av marknadskontrollmyndighet att kraven i artikel 7.1 a–c och 7.2 a–c i förpackningsförordningen följs. Livsmedelsverket deltar i planeringen, styrningen och utvecklingen av denna övervakning på riksnivå.

25 §

Övriga tillsynsmyndigheter

Tillstånds- och tillsynsverket har i egenskap av riksomfattande myndighet i producentansvarsfrågor tillsyn över att bestämmelserna om producentansvar och om retursystem för dryckesförpackningar följs. Tillstånds- och tillsynsverket har dessutom tillsyn över att artiklarna 27 och 29–31 i förpackningsförordningen följs.

Den kommunala livsmedels[tillsyns]myndighet som avses i 27 § i livsmedelslagen (297/2021) har tillsyn över att skyldigheten att erbjuda påfyllning för hotell-, restaurang-, café- och cateringsektorn enligt artiklarna 28 och 32 i förpackningsförordningen och skyldigheten att erbjuda återanvändbara alternativ för hotell-, restaurang-, café- och cateringsektorn enligt artikel 33 i den förordningen följs. Livsmedelsverket deltar i planeringen, styrningen och utvecklingen av tillsynen på riksnivå.

46 §

Producentens ansvar för avfallshanteringen och dess kostnader

Bestämmelser om producentens ansvar för kostnaderna för avfallshantering av ackumulatorer och batterier finns dessutom i artikel 56.4 och 56.5 i batteriförordningen. Bestämmelser om kostnadsansvaret för producenter av förpackningar och förpackade produkter finns dessutom i artikel 45 i förpackningsförordningen.

48 §

Produkter och producenter som omfattas av producentansvaret

Producentansvaret omfattar följande produkter, oberoende av försäljningssättet, och producenter som yrkesmässigt släpper ut dem på marknaden eller säljer dem genom distansförsäljning direkt till användare:

6) förpackningar vars producent definieras i artikel 3.1.15 i förpackningsförordningen.

Producentansvaret gäller inte producenter av foderbalförpackningar, om de kasserade foderbalförpackningarna samlas in och materialåtervinns effektivt tillsammans med andra jordbruksplaster.

52 §

Åtgärder för att främja återanvändning och förebygga uppkomsten av avfall

En producentsammanslutning för förpackningsproducenter ska för finansiering av åtgärder för minskning och förebyggande av uppkomsten av avfall avsätta finansiering som motsvarar högst fem procent av de avgifter som den tar ut av sina medlemmar. Den avgift som gäller den nämnda finansieringen får inte tas ut för återanvändbara förpackningar. Närmare bestämmelser om det belopp av finansiering som producentsammanslutningen ska avsätta får utfärdas genom förordning av statsrådet.

55 §

Säkerställande av att en producent är registrerad

Bestämmelser om de skyldigheter för distributörer av ackumulatorer och batterier som avses i denna paragraf finns i artikel 42.2 i batteriförordningen och bestämmelser om skyldigheterna för leverantörer av onlineplattformar i artikel 62.6 i batteriförordningen. Bestämmelser om skyldigheter för producenter av förpackningar, distributörer, leverantörer av distributionstjänster och leverantörer av onlineplattformar när det gäller registrering och säkerställande av registrering finns i artiklarna 19 och 45 i EU:s förpackningsförordning. Om tillsyn över efterlevnaden av bestämmelserna om skyldigheter i artikel 62.6 i batteriförordningen och artikel 45.4 i förpackningsförordningen föreskrivs i lagen om tillsyn över förmedlingstjänster på nätet (18/2024).

61 §

Säkerhet som producenter och producentsammanslutningar avseende vissa produkter ska ställa

Producenter eller producentsammanslutningar av förpackningar ska ställa sådan säkerhet till förmån för Tillstånds- och tillsynsverket som täcker kostnaderna för mottagning, transport och annan avfallshantering av de produkter som omfattas av producentens ansvar. Säkerheten gäller inte retursystemet eller återanvändningssystemet för dryckesförpackningar.

Säkerheten ska vara tillräcklig för att täcka kostnaderna för skötseln av avfallshanteringen med beaktande av verksamhetens omfattning och karaktär och de villkor som meddelats för verksamheten. Den säkerhet som producenten ställt ska täcka den genomsnittliga kostnaden för

avfallshanteringen av de produkter som producenten släppt ut på marknaden året före säkerheten ställs och den säkerhet som producentsammanslutningen ställt ska täcka de genomsnittliga kostnaderna under sex månader för de avfallshanteringsåtgärder som sammanslutningen ansvarar för. Säkerhetsbeloppet ska vara minst 10 000 euro. Säkerheten ska vara tillräcklig för att täcka de genomsnittliga kostnaderna under tre månader för de avfallshanteringsåtgärder som producentsammanslutningen utför.

63 §

Producentsammanslutningars verksamhet

En producentsammanslutning ska vara en icke-vinstdrivande sammanslutning med syftet att fullgöra producentansvarsskyldigheterna för de producenter som anslutit sig till den. I en producentsammanslutning ska skyldigheterna fördelas rättvist mellan producenterna med beaktande av verksamhetens art och omfattning och så att det inte leder till handelshinder och snedvridning av konkurrensen. Skyldigheten att föra bok och lämna uppgifter ska lindras för sådana producenter som släpper ut små mängder produkter på marknaden, om skyldigheterna annars skulle vara oskäliga för producenterna. Bestämmelser om skyldigheter som gäller verksamheten för producentsammanslutningar för ackumulatorer och batterier finns i artikel 57.2–57.5 i batteriförordningen. Bestämmelser om lindrad rapportering för producenter av förpackningar finns dessutom i artikel 44.8 i förpackningsförordningen.

Producentsammanslutningen ska föra en allmänt tillgänglig, uppdaterad förteckning över sina ägare och över producenter som har överfört sitt producentansvar på den. I förteckningen antecknas medlemmens namn och företags- och organisationsnummer samt uppgifter om de produkter som medlemmen släpper ut på marknaden. Dessutom ska producentsammanslutningen publicera uppgifter om anslutnings- och årsavgifterna samt om återvinningsavgifterna per enhet eller ton. Uppgifterna ska vara tillgängliga i ett allmänt datanät. Bestämmelser om skyldigheten för en producentsammanslutning för förpackningsproducenter att på sin webbplats offentliggöra uppgifter om förpackningar som tillhandahålls på marknaden och om avfallshanteringen av dem finns dessutom i artikel 46.4 i förpackningsförordningen.

63 a §

Producenternas betalningsandelar och jämkning av dem

När producentsammanslutningen fastställer betalningsandelarna ska den i den mån det är möjligt i fråga om enskilda produkter eller produkt- eller materialgrupper som motsvarar varandra beakta i synnerhet deras hållbarhet och möjligheten att reparera, återanvända och materialåtervinna produkterna samt förekomsten av farliga ämnen. Bestämmelser om jämkning av betalningsandelarna för producenter av ackumulatorer och batterier finns i artiklarna 56.5 och 57.2 i batteriförordningen. Bestämmelser om jämkning av betalningsandelarna för producenter av förpackningar och förpackade produkter finns därtill i artiklarna 6.8 och 7.7 i förpackningsförordningen.

66 a §

Behörigt ombud för producent eller annan aktör

Bestämmelser om skyldigheten för producenter av ackumulatorer och batterier och andra aktörer att utse ett behörigt ombud för utökat producentansvar finns i artikel 56.3 i batteriförordningen. Bestämmelser om skyldigheten för producenter av förpackningar och förpackade produkter att utse ett behörigt ombud finns i artikel 45.3 i förpackningsförordningen.

68 §

Inrättande av och anslutning till retursystem för dryckesförpackningar

Den ansvarige för ett retursystem för dryckesförpackningar ska för finansiering av åtgärder för minskning och förebyggande av uppkomsten av avfall avsätta ett minimiandelsbelopp som motsvarar högst fem procent av de avgifter som den tar ut av sina medlemmar. Avgift får inte tas ut för återanvändbara förpackningar.

101 §

Ansökan om godkännande för anteckning i producentregistret

Sökanden och den verksamhet som sökanden bedriver ska specificeras i ansökan. Ansökan ska innehålla de uppgifter om mottagningen och informationen om denna, återanvändningen, återvinningen och den övriga avfallshanteringen av kasserade produkter som behövs för behandling av ansökan och för bedömning av om verksamheten är ändamålsenlig. De som producerar elektriska och elektroniska produkter som används i hushåll, förpackningar samt ackumulatorer och batterier ska dessutom redogöra för den säkerhet som föreskrivs i 61 §. I de ansökningar som producentsammanslutningar och de som svarar för retursystem för dryckesförpackningar lämnar in ska behövliga uppgifter om avtal, stadgar och andra handlingar ges för att det ska kunna bedömas om verksamheten uppfyller de krav som föreskrivs i denna lag. Det behöriga ombud som avses i 66 b § ska i sin ansökan dessutom lämna uppgifter om fullmaktsgivaren och om de producenter som annars skulle svara för producentansvarsskyldigheterna i fråga om de produkter som fullmakten gäller. Bestämmelser om skyldigheten för producenter av ackumulatorer och batterier att registrera sig i producentregistret finns i artikel 55.2 i batteriförordningen och bestämmelser om innehållet i ansökan om registrering i artikel 55.3 i den förordningen.

102 §

Förutsättningar för godkännande för anteckning i producentregistret

En förutsättning för godkännande av dem som producerar elektriska och elektroniska produkter som används i hushåll, förpackningar samt ackumulatorer och batterier är dessutom att säkerhet enligt 61 § ställs. Bestämmelser om förutsättningar för godkännande av producenter av ackumulatorer och batterier finns dessutom i artikel 58.2 i batteriförordningen.

122 §

Rätt att få uppgifter

Tillstånds- och tillsynsverket eller en tjänsteman som verket utsett har rätt att av producent-sammanslutningar, producenter, distributörer och andra som bedriver avfallshantering av kasserade produkter som avses i 48 § på begäran för tillsynen över efterlevnaden och verkställigheten av denna lag och de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den samt av batteriförordningen och förpackningsförordningen få behövliga uppgifter om mängden av produkter som släppts ut på marknaden och som kasserats och om insamlingen eller utförseln av dem eller om återanvändning, förberedelse för återanvändning, materialåtervinning, återvinning och annan avfallshantering som gäller dem samt om andra liknande omständigheter.

126 §

Åtgärder vid förseelser eller försummelser

Tillsynsmyndigheten får

1) förbjuda den som bryter mot denna lag, mot en förordning eller föreskrift eller ett beslut eller åläggande som utfärdats med stöd av den eller mot avfallstransportförordningen, kvicksilverförordningen, förpackningsförordningen eller batteriförordningen eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den att fortsätta eller upprepa det förfarande som strider mot bestämmelserna eller föreskrifterna eller ålägga denne att fullgöra sina skyldigheter på något annat sätt,

128 §

Åtgärder vid förseelser eller försummelser i fråga om producentansvar

Om en i 6 kap. avsedd producent eller producentsammanslutning eller en i 68 § avsedd ansvarig för ett retursystem för dryckesförpackningar inte har ordnat på i 46 § 1 mom. föreskrivet producentansvar grundad återanvändning, materialåtervinning, annan återvinning eller annan avfallshantering eller om producenten eller sammanslutningen inte har iakttagit skyldigheten enligt ett i 48 e § avsett beslut att betala ersättningar eller skyldigheten enligt 48 f § att göra en sammansättningsutredning i enlighet med denna lag eller de bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den, får Tillstånds- och tillsynsverket utöver det som föreskrivs i 126 §

1) ålägga producenten, producentsammanslutningen eller den ansvarige för ett retursystem för dryckesförpackningar att anpassa verksamheten till denna lag och de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den och till förpackningsförordningen eller batteriförordningen och att visa att ändringarna har gjorts,

144 §

Avgifter

Den kommunala myndigheten får ta ut avgift för

4) inspektioner och andra tillsynsåtgärder som hänför sig till iakttagandet av skyldigheten att erbjuda påfyllning för hotell-, restaurang-, café- och cateringsektorn enligt artikel 32 i förpackningsförordningen och skyldigheten att erbjuda återanvändbara alternativ för hotell-, restaurang-, café- och cateringsektorn enligt artikel 33 i den förordningen,

5) inspektioner och andra tillsynsåtgärder som hänför sig till iakttagande av kravet på lägsta innehåll av återvunnet material i plastförpackningar i artikel 7.1 a–c och 7.2 a–c i förpackningsförordningen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av 1 och 17 § i lagen om tillsyn över förmedlingstjänster på nätet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om tillsyn över förmedlingstjänster på nätet (18/2024) 1 § 3 mom. och 17 § 2 mom., sådana de lyder i lag XB/2026 (RP 4/2026 rd), som följer:

1 §

Samordnare för digitala tjänster och andra behöriga myndigheter

Med stöd av de befogenheter som anges i förordningen om digitala tjänster och i denna lag utövar Transport- och kommunikationsverket också tillsyn över efterlevnaden av de bestämmelser enligt artikel 62.6 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1542 om batterier och förbrukade batterier, om ändring av direktiv 2008/98/EG och förordning (EU) 2019/1020 och om upphävande av direktiv 2006/66/EG, nedan *batteriförordningen*, och enligt artikel 45.4 och 45.6 i Europaparlamentets och rådets förordning om förpackningar och förpackningsavfall, om ändring av förordning (EU) 2019/1020 och direktiv (EU) 2019/904 och om upphävande av direktiv 94/62/EG, nedan *förpackningsförordningen*, som preciserar förordningen om digitala tjänster och som gäller skyldigheterna avseende näringsidkares spårbarhet för de leverantörer av onlineplattformar som omfattas av kapitel III avsnitt 4 i förordningen om digitala tjänster.

17 §

Påföljdsavgift för vissa leverantörer av onlineplattformar

Påföljdsavgift kan av Transport- och kommunikationsverket påföras sådana leverantörer av onlineplattformar som gör det möjligt för konsumenter att ingå distansavtal med producenter som avses i batteriförordningen och förpackningsförordningen och som uppsåtligt eller av oaksamhet försummar skyldigheten att, för att uppfylla kraven i artikel 30.1 i förordningen om digitala tjänster, erhålla den information från producenterna som anges i artikel 62.6 i batteriförordningen och artikel 45.4 i förpackningsförordningen innan dessa får tillgång till leverantörens onlineplattform.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

Helsingfors den 20xx

Statsminister

Förnamn Efternamn

..minister Förnamn Efternamn

De ändringar som föreslås i RP 4/2026 rd och RS 5/2026 rd (RP 160 rd) har markerats med understrykning i de nedan återgivna parallelltexterna.

1.

Lag

om ändring av avfallslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i avfallslagen (646/2011) 9 § 3 mom., 22 § 4 mom., 24 a § 1 mom., 25 § 2 mom., 46 § 3 mom., 48 § 1 mom. 6 punkten och 48 § 2 mom., rubriken för 52 §, 55 § 2 mom., 63 § 1 och 2 mom., 63 a § 2 mom., 66 a § 3 mom., 101 § 2 mom., 102 § 3 mom., 122 § 3 mom., 126 § 1 mom. 1 punkten och 128 § 1 mom. 1 punkten, av dem 9 § 3 mom. och 25 § 2 mom. sådana de lyder i lag 714/2021, 24 a § 1 mom. sådant det lyder i lag XA/2026, 22 § 4 mom., 46 § 3 mom., 48 § 1 mom. 6 punkten och 48 § 2 mom., 55 § 2 mom., 63 § 1 och 2 mom., 63 a § 2 mom., 66 a § 3 mom., 101 § 2 mom., 102 § 3 mom., 122 § 3 mom., 126 § 1 mom. 1 punkten och 128 § 1 mom. 1 punkten i lag XB/2026, och

fogas till 24 a §, sådan den lyder i lagarna 917/2021 och XA/2026, ett nytt 4 mom., till 25 §, sådan den lyder i lagarna 917/2021 och 799/2025, ett nytt 3 mom., varvid det nuvarande 3 mom. blir 4 mom., till 52 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 410/2014, ett nytt 3 mom., till 61 §, sådan den lyder i lag XB/2026, ett nytt 3 mom., varvid det nuvarande 3–6 mom. blir 4–7 mom., till 68 §, sådan den lyder i lag 714/2021, ett nytt 4 mom., till 144 § 2 mom., sådant det lyder i lag 834/2017, nya 4 och 5 punkter som följer:

Gällande lydelse

9 §

Omsorgsplikt och förbud som gäller produkter

För att målen enligt denna lag ska nås ska den som släpper ut en produkt på marknaden och distributören i den utsträckning det är möjligt säkerställa att produkten uppfyller kraven enligt 1 mom. 4–7 punkten, att produkten märks och att information och upplysningar om den ges i enlighet med 2 mom.

Föreslagen lydelse

9 §

Omsorgsplikt och förbud som gäller produkter

För att målen enligt denna lag ska nås ska den som släpper ut en produkt på marknaden och distributören i den utsträckning det är möjligt säkerställa att produkten uppfyller kraven enligt 1 mom. 4–7 punkten, att produkten märks och att information och upplysningar om den ges i enlighet med 2 mom. I artiklarna 5–12 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2025/40 om förpackningar och förpackningsavfall, om ändring av förordning (EU) 2019/1020 och direktiv (EU) 2019/904 och om upphävande av direktiv 94/62/EG, nedan **förpackningsförordningen**, finns det dessutom bestämmelser om krav på förpackningar och i artikel 13 i den

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

förordningen finns det bestämmelser om märkning av avfallsbehållare för insamling av förpackningsavfall.

22 §

Statliga myndigheter

Tillstånds- och tillsynsverket ska i egenskap av riksomfattande myndighet styra och främja fullgörandet av de uppgifter gällande producentansvar som avses i denna lag och i bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

22 §

Statliga myndigheter

Tillstånds- och tillsynsverket ska i egenskap av riksomfattande myndighet styra och främja fullgörandet av de uppgifter gällande producentansvar som avses i denna lag och i bestämmelser som utfärdats med stöd av den samt i batteriförordningen och i förpackningsförordningen.

24 a §

Marknadskontroll

Säkerhets- och kemikalieverket övervakar i egenskap av marknadskontrollmyndighet att kraven och begränsningarna i fråga om förpackningar, fordon samt deras material och komponenter, batterier och ackumulatorer, elektriska och elektroniska produkter samt andra produkter följs, så som anges närmare i de förordningar av statsrådet som utfärdats med stöd av 5 b eller 10 §. Dessutom är Säkerhets- och kemikalieverket marknadskontrollmyndighet enligt batteriförordningen.

24 a §

Marknadskontroll

Säkerhets- och kemikalieverket övervakar i egenskap av marknadskontrollmyndighet att kraven och begränsningarna i fråga om förpackningar, fordon samt deras material och komponenter, batterier och ackumulatorer, elektriska och elektroniska produkter samt andra produkter följs. De marknadskontrollmyndigheter som avses i 4 § i lagen om marknadskontrollen av vissa produkter (1137/2016) utövar tillsyn inom myndigheternas respektive verksamhetsområden över iakttagandet av bestämmelserna i sådana förordningar av statsrådet som utfärdats med stöd av 5 a, 5 b och 10 § samt de ålägganden som meddelats i sådana beslut som avses i 5 d, 5 f och 5 g §, i fråga om de krav och begränsningar som gäller för produkter. Livsmedelsverket ger vid behov andra myndigheter sakkunnighjälp vid övervakningen av kontaktmaterialförpackningar.

Den kommunala livsmedels[tillsyns]myndighet som avses i 27 § i livsmedelslagen (297/2021) övervakar i egenskap av marknadskontrollmyndighet att kraven i artikel 7.1 a–c och 7.2 a–c i förpackningsförordningen följs. Livsmedelsverket deltar i planeringen,

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

styrningen och utvecklingen av denna övervakning på riksnivå.

25 §

25 §

Övriga tillsynsmyndigheter

Övriga tillsynsmyndigheter

Tillstånds- och tillsynsverket har i egenskap av riksomfattande myndighet i producentansvarsfrågor tillsyn över att bestämmelserna om producentansvar och om retursystem för dryckesförpackningar följs.

Tillstånds- och tillsynsverket har i egenskap av riksomfattande myndighet i producentansvarsfrågor tillsyn över att bestämmelserna om producentansvar och om retursystem för dryckesförpackningar följs. *Tillstånds- och tillsynsverket har dessutom tillsyn över att artiklarna 27 och 29–31 i förpackningsförordningen följs.*

Den kommunala livsmedels[tillsyns]myndighet som avses i 27 § i livsmedelslagen (297/2021) har tillsyn över att skyldigheten att erbjuda påfyllning för hotell-, restaurang-, café- och cateringsektorn enligt artiklarna 28 och 32 i förpackningsförordningen och skyldigheten att erbjuda återanvändbara alternativ för hotell-, restaurang-, café- och cateringsektorn enligt artikel 33 i den förordningen följs. Livsmedelsverket deltar i planeringen, styrningen och utvecklingen av tillsynen på riksnivå.

Skatteförvaltningen har inom sitt ansvarsområde tillsyn över att de bestämmelser om dryckesförpackningar enligt 68 § som ingår i denna lag eller utfärdats med stöd av den följs. Tullen övervakar i samarbete med Finlands miljöcentral internationella avfallstransporter och i samarbete med Tillstånds- och tillsynsverket distanshandel med produkter som omfattas av producentansvaret. Tullen har dessutom tillsyn över att den i artikel 4.1 i kvicksilverförordningen föreskrivna restriktionen av import för bortskaffande som avfall följs.

Skatteförvaltningen har inom sitt ansvarsområde tillsyn över att de bestämmelser om dryckesförpackningar enligt 68 § som ingår i denna lag eller utfärdats med stöd av den följs. Tullen övervakar i samarbete med Finlands miljöcentral internationella avfallstransporter och i samarbete med Tillstånds- och tillsynsverket distanshandel med produkter som omfattas av producentansvaret. Tullen har dessutom tillsyn över att den i artikel 4.1 i kvicksilverförordningen föreskrivna restriktionen av import för bortskaffande som avfall följs.

46 §

46 §

Producentens ansvar för avfallshanteringen och dess kostnader

Producentens ansvar för avfallshanteringen och dess kostnader

Gällande lydelse

48 §

Produkter och producenter som omfattas av producentansvaret

Producentansvaret omfattar följande produkter, oberoende av försäljningssättet, och producenter som yrkesmässigt släpper ut dem på marknaden eller säljer dem genom distansförsäljning direkt till användare:

6) förpackningar vars producent anses vara den som förpackar produkterna eller importerar de förpackade produkterna; i fråga om förpackningar som används för förpackning av livsmedel och andra produkter på försäljningsstället och som överläts direkt till konsumenten (serviceförpackning) och förpackningar som används för förpackning av obehandlade jordbruks- och trädgårdsprodukter (odlarförpackning), anses dock producenten vara den som tillverkar eller importerar förpackningarna,

Producentansvaret gäller dock inte producenter av förpackningsmaterial för foderbalar.

52 §

Åtgärder för att främja återanvändning

Föreslagen lydelse

Bestämmelser om producentens ansvar för kostnaderna för avfallshantering av ackumulatorer och batterier finns dessutom i artikel 56.4 och 56.5 i batteriförordningen. Bestämmelser om kostnadsansvaret för producenter av förpackningar och förpackade produkter finns dessutom i artikel 45 i förpackningsförordningen.

48 §

Produkter och producenter som omfattas av producentansvaret

Producentansvaret omfattar följande produkter, oberoende av försäljningssättet, och producenter som yrkesmässigt släpper ut dem på marknaden eller säljer dem genom distansförsäljning direkt till användare:

6) förpackningar vars producent *definieras i artikel 3.1.15 i förpackningsförordningen.*

Producentansvaret gäller *inte producenter av foderbalförpackningar, om de kasserade foderbalförpackningarna samlas in och materialåtervinns effektivt tillsammans med andra jordbruksplaster.*

52 §

Åtgärder för att främja återanvändning och förebygga uppkomsten av avfall

En producentsammanslutning för förpackningsproducenter ska för finansiering av åtgärder för minskning och förebyggande av uppkomsten av avfall avsätta finansiering som

Gällande lydelse

55 §

Säkerställande av att en producent är registrerad

61 §

Säkerhet som producenter och producent-sammanslutningar avseende vissa produkter ska ställa

Tillstånds- och tillsynsverket har rätt att ta säkerheten i anspråk, när producenten har konstaterats vara insolvent eller när producenten trots uppmaning har försummat att ordna avfallshanteringen. Verket fördelar säkerheten i förhållande till marknadsandelen mellan sådana producenter och producent-sammanslutningar som har godkänts för anteckning i det producentregister som avses i 142 §

Föreslagen lydelse

motsvarar högst fem procent av de avgifter som den tar ut av sina medlemmar. Den avgift som gäller den nämnda finansieringen får inte tas ut för återanvändbara förpackningar. Närmare bestämmelser om det belopp av finansiering som producentsammanslutningen ska avsätta får utfärdas genom förordning av statsrådet.

55 §

Säkerställande av att en producent är registrerad

Bestämmelser om de skyldigheter för distributörer av ackumulatorer och batterier som avses i denna paragraf finns i artikel 42.2 i batteriförordningen och bestämmelser om skyldigheterna för leverantörer av onlineplattformar i artikel 62.6 i batteriförordningen. Bestämmelser om skyldigheter för producenter av förpackningar, distributörer, leverantörer av distributionstjänster och leverantörer av onlineplattformar när det gäller registrering och säkerställande av registrering finns i artiklarna 19 och 45 i EU:s förpackningsförordning. Om tillsyn över efterlevnaden av bestämmelserna om skyldigheter i artikel 62.6 i batteriförordningen och artikel 45.4 i förpackningsförordningen föreskrivs i lagen om tillsyn över förmedlingstjänster på nätet (18/2024).

61 §

Säkerhet som producenter och producent-sammanslutningar avseende vissa produkter ska ställa

Producenter eller producentsammanslutningar av förpackningar ska ställa sådan säkerhet till förmån för Tillstånds- och tillsynsverket som täcker kostnaderna för mottagning, transport och annan avfallshantering av de produkter som omfattas av producentens ansvar. Säkerheten gäller inte retursystemet eller återanvändningssystemet för dryckesförpackningar.

Gällande lydelse

och som ordnar avfallshanteringen av de produkter som den som ställer säkerheten släpper ut på marknaden.

Föreslagen lydelse

Säkerheten ska vara tillräcklig för att täcka kostnaderna för skötseln av avfallshanteringen med beaktande av verksamhetens omfattning och karaktär och de villkor som meddelats för verksamheten. Den säkerhet som producenten ställt ska täcka den genomsnittliga kostnaden för avfallshanteringen av de produkter som producenten släppt ut på marknaden året före säkerheten ställs och den säkerhet som producentsammanslutningen ställt ska täcka de genomsnittliga kostnaderna under sex månader för de avfallshanteringsåtgärder som sammanslutningen ansvarar för. Säkerhetsbeloppet ska vara minst 10 000 euro. Säkerheten ska vara tillräcklig för att täcka de genomsnittliga kostnaderna under tre månader för de avfallshanteringsåtgärder som producentsammanslutningen utför.

63 §

Producentsammanslutningars verksamhet

En producentsammanslutning ska vara en icke-vinstdrivande sammanslutning med syftet att fullgöra producentansvarsskyldigheterna för de producenter som anslutit sig till den. I en producentsammanslutning ska skyldigheterna fördelas rättvist mellan producenterna med beaktande av verksamhetens art och omfattning och så att det inte leder till handelshinder och snedvridning av konkurrensen. Skyldigheten att föra bok och lämna uppgifter ska lindras för sådana producenter som släpper ut små mängder produkter på marknaden, om skyldigheterna annars skulle vara oskäliga för producenterna.

63 §

Producentsammanslutningars verksamhet

En producentsammanslutning ska vara en icke-vinstdrivande sammanslutning med syftet att fullgöra producentansvarsskyldigheterna för de producenter som anslutit sig till den. I en producentsammanslutning ska skyldigheterna fördelas rättvist mellan producenterna med beaktande av verksamhetens art och omfattning och så att det inte leder till handelshinder och snedvridning av konkurrensen. Skyldigheten att föra bok och lämna uppgifter ska lindras för sådana producenter som släpper ut små mängder produkter på marknaden, om skyldigheterna annars skulle vara oskäliga för producenterna. Bestämmelser om skyldigheter som gäller verksamheten för producent-sammanslutningar för ackumulatorer och batterier finns i artikel 57.2–57.5 i batteriförordningen. Bestämmelser om lindrad rapportering för producenter av förpackningar finns dessutom i artikel 44.8 i förpackningsförordningen.

Gällande lydelse

Producentsammanslutningen ska föra en allmänt tillgänglig, uppdaterad förteckning över sina ägare och över producenter som har överfört sitt producentansvar på den. I förteckningen antecknas medlemmens namn och företags- och organisationsnummer samt uppgifter om de produkter som medlemmen släpper ut på marknaden. Dessutom ska producentsammanslutningen publicera uppgifter om anslutnings- och årsavgifterna samt om återvinningsavgifterna per enhet eller ton. Uppgifterna ska vara tillgängliga i ett allmänt datanät.

63 a §

Producenternas betalningsandelar och jämkning av dem

När producentsammanslutningen fastställer betalningsandelarna ska den i den mån det är möjligt i fråga om enskilda produkter eller produkt- eller materialgrupper som motsvarar varandra beakta i synnerhet deras hållbarhet och möjligheten att reparera, återanvända och materialåtervinna produkterna samt förekomsten av farliga ämnen.

66 a §

Behörigt ombud för producent eller annan aktör

Föreslagen lydelse

Producentsammanslutningen ska föra en allmänt tillgänglig, uppdaterad förteckning över sina ägare och över producenter som har överfört sitt producentansvar på den. I förteckningen antecknas medlemmens namn och företags- och organisationsnummer samt uppgifter om de produkter som medlemmen släpper ut på marknaden. Dessutom ska producentsammanslutningen publicera uppgifter om anslutnings- och årsavgifterna samt om återvinningsavgifterna per enhet eller ton. Uppgifterna ska vara tillgängliga i ett allmänt datanät. *Bestämmelser om skyldigheten för en producentsammanslutning för förpackningsproducenter att på sin webbplats offentliggöra uppgifter om förpackningar som tillhandahålls på marknaden och om avfallshanteringen av dem finns dessutom i artikel 46.4 i förpackningsförordningen.*

63 a §

Producenternas betalningsandelar och jämkning av dem

När producentsammanslutningen fastställer betalningsandelarna ska den i den mån det är möjligt i fråga om enskilda produkter eller produkt- eller materialgrupper som motsvarar varandra beakta i synnerhet deras hållbarhet och möjligheten att reparera, återanvända och materialåtervinna produkterna samt förekomsten av farliga ämnen. Bestämmelser om jämkning av betalningsandelarna för producenter av ackumulatorer och batterier finns i artiklarna 56.5 och 57.2 i batteriförordningen. Bestämmelser om jämkning av betalningsandelarna för producenter av förpackningar och förpackade produkter finns därtill i artiklarna 6.8 och 7.7 i förpackningsförordningen.

66 a §

Behörigt ombud för producent eller annan aktör

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Bestämmelser om skyldigheten för producenter av ackumulatorer och batterier och andra aktörer att utse ett behörigt ombud för utökat producentansvar finns i artikel 56.3 i batteriförordningen. Bestämmelser om skyldigheten för producenter av förpackningar och förpackade produkter att utse ett behörigt ombud finns i artikel 45.3 i förpackningsförordningen.

68 §

Inrättande av och anslutning till retursystem för dryckesförpackningar

68 §

Inrättande av och anslutning till retursystem för dryckesförpackningar

Den ansvarige för ett retursystem för dryckesförpackningar ska för finansiering av åtgärder för minskning och förebyggande av uppkomsten av avfall avsätta ett minimiandelsbelopp som motsvarar högst fem procent av de avgifter som den tar ut av sina medlemmar. Avgift får inte tas ut för återanvändbara förpackningar.

101 §

Ansökan om godkännande för anteckning i producentregistret

101 §

Ansökan om godkännande för anteckning i producentregistret

Sökanden och den verksamhet som sökanden bedriver ska specificeras i ansökan. Ansökan ska innehålla de uppgifter om mottagningen och informationen om denna, återanvändningen, återvinningen och den övriga avfallshanteringen av kasserade produkter som behövs för behandling av ansökan och för bedömning av om verksamheten är ändamålsenlig. De som producerar elektriska och elektroniska produkter som används i hushåll ska dessutom redogöra för den säkerhet som avses i 61 §. I de ansökningar som producentsammanslutningar och de som svarar för retursystem för dryckesförpackningar lämnar in ska behövliga uppgifter om avtal, stadgar och andra handlingar ges för att det ska kunna

Sökanden och den verksamhet som sökanden bedriver ska specificeras i ansökan. Ansökan ska innehålla de uppgifter om mottagningen och informationen om denna, återanvändningen, återvinningen och den övriga avfallshanteringen av kasserade produkter som behövs för behandling av ansökan och för bedömning av om verksamheten är ändamålsenlig. De som producerar elektriska och elektroniska produkter som används i hushåll, förpackningar samt ackumulatorer och batterier ska dessutom redogöra för den säkerhet som föreskrivs i 61 §. I de ansökningar som producentsammanslutningar och de som svarar för retursystem för dryckesförpackningar lämnar in ska behövliga uppgifter om avtal, stadgar

Gällande lydelse

bedömas om verksamheten uppfyller de krav som föreskrivs i denna lag. Det behöriga ombud som avses i 66 b § ska i sin ansökan dessutom lämna uppgifter om fullmaktsgivaren och om de producenter som annars skulle svara för producentansvarsskyldigheterna i fråga om de produkter som fullmakten gäller.

102 §

Förutsättningar för godkännande för anteckning i producentregistret

En förutsättning för godkännande av dem som producerar elektriska och elektroniska produkter som används i hushåll är dessutom att säkerhet enligt 61 § ställs.

122 §

Rätt att få uppgifter

Tillstånds- och tillsynsverket eller en tjänsteman som verket utsett har *dessutom* rätt att av producentsammanslutningar, producenter, distributörer och andra som bedriver avfallshantering av kasserade produkter som avses i 48 § på begäran för tillsynen över efterlevnaden av denna lag och de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den och för verkställigheten av lagen få behövliga uppgifter om mängden av produkter som släppts ut på marknaden och som kasserats och om insamlingen eller utförseln av dem eller om återanvändning, förberedelse för

Föreslagen lydelse

och andra handlingar ges för att det ska kunna bedömas om verksamheten uppfyller de krav som föreskrivs i denna lag. Det behöriga ombud som avses i 66 b § ska i sin ansökan dessutom lämna uppgifter om fullmaktsgivaren och om de producenter som annars skulle svara för producentansvarsskyldigheterna i fråga om de produkter som fullmakten gäller. Bestämmelser om skyldigheten för producenter av ackumulatorer och batterier att registrera sig i producentregistret finns i artikel 55.2 i batteriförordningen och bestämmelser om innehållet i ansökan om registrering i artikel 55.3 i den förordningen.

102 §

Förutsättningar för godkännande för anteckning i producentregistret

En förutsättning för godkännande av dem som producerar elektriska och elektroniska produkter som används i hushåll, *förpackningar samt ackumulatorer och batterier* är dessutom att säkerhet enligt 61 § ställs. Bestämmelser om förutsättningar för godkännande av producenter av ackumulatorer och batterier finns dessutom i artikel 58.2 i batteriförordningen.

122 §

Rätt att få uppgifter

Tillstånds- och tillsynsverket eller en tjänsteman som verket utsett har rätt att av producentsammanslutningar, producenter, distributörer och andra som bedriver avfallshantering av kasserade produkter som avses i 48 § på begäran för tillsynen över efterlevnaden och verkställigheten av denna lag och de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den samt av batteriförordningen och förpackningsförordningen få behövliga uppgifter om mängden av produkter som släppts ut på marknaden och som kasserats och om insamlingen eller utförseln av dem eller om

Gällande lydelse

återanvändning, materialåtervinning, återvinning och annan avfallshantering som gäller dem samt om andra liknande omständigheter.

126 §

Åtgärder vid förseelser eller försummelser

Tillsynsmyndigheten får

1) förbjuda den som bryter mot denna lag, mot en förordning eller föreskrift eller ett beslut eller åläggande som utfärdats med stöd av den eller mot avfallstransportförordningen eller mot kvicksilverförordningen eller en bestämmelse som utfärdats med stöd av den att fortsätta eller upprepa det förfarande som strider mot bestämmelserna eller ålägga denne att fullgöra sina skyldigheter på något annat sätt,

128 §

Åtgärder vid förseelser eller försummelser i fråga om producentansvar

Om en i 6 kap. avsedd producent eller producentsammanslutning eller en i 68 § avsedd ansvarig för ett retursystem för dryckesförpackningar inte har ordnat på i 46 § 1 mom. föreskrivet producentansvar grundad återanvändning, materialåtervinning, annan återvinning eller annan avfallshantering eller om producenten eller sammanslutningen inte har iakttagit skyldigheten enligt ett i 48 e § avsett beslut att betala ersättningar eller skyldigheten enligt 48 f § att göra en sammansättningsutredning i enlighet med denna lag eller de bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den, får Tillstånds- och tillsynsverket utöver det som föreskrivs i 126 §

1) ålägga producenten, producentsammanslutningen eller den ansvarige för ett retursystem för dryckesförpackningar att anpassa verksamheten till denna lag och de bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med

Föreslagen lydelse

återanvändning, förberedelse för återanvändning, materialåtervinning, återvinning och annan avfallshantering som gäller dem samt om andra liknande omständigheter.

126 §

Åtgärder vid förseelser eller försummelser

Tillsynsmyndigheten får

1) förbjuda den som bryter mot denna lag, mot en förordning eller föreskrift eller ett beslut eller åläggande som utfärdats med stöd av den eller mot avfallstransportförordningen, kvicksilverförordningen, förpackningsförordningen eller batteriförordningen eller bestämmelser som utfärdats med stöd av dem att fortsätta eller upprepa det förfarande som strider mot bestämmelserna eller föreskrifterna eller ålägga denne att fullgöra sina skyldigheter på något annat sätt,

128 §

Åtgärder vid förseelser eller försummelser i fråga om producentansvar

Om en i 6 kap. avsedd producent eller producentsammanslutning eller en i 68 § avsedd ansvarig för ett retursystem för dryckesförpackningar inte har ordnat på i 46 § 1 mom. föreskrivet producentansvar grundad återanvändning, materialåtervinning, annan återvinning eller annan avfallshantering eller om producenten eller sammanslutningen inte har iakttagit skyldigheten enligt ett i 48 e § avsett beslut att betala ersättningar eller skyldigheten enligt 48 f § att göra en sammansättningsutredning i enlighet med denna lag eller de bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den, får Tillstånds- och tillsynsverket utöver det som föreskrivs i 126 §

1) ålägga producenten, producentsammanslutningen eller den ansvarige för ett retursystem för dryckesförpackningar att anpassa verksamheten till denna lag och de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den och till förpackningsförordningen eller

Gällande lydelse

stöd av den och att visa att ändringarna har gjorts,

144 §

Avgifter

Den kommunala myndigheten får ta ut avgift för

Föreslagen lydelse

batteriförordningen och att visa att ändringarna har gjorts,

144 §

Avgifter

Den kommunala myndigheten får ta ut avgift för

4) inspektioner och andra tillsynsåtgärder som hänför sig till iakttagandet av skyldigheten att erbjuda påfyllning för hotell-, restaurang-, café- och cateringsektorn enligt artikel 32 i förpackningsförordningen och skyldigheten att erbjuda återanvändbara alternativ för hotell-, restaurang-, café- och cateringsektorn enligt artikel 33 i den förordningen,

5) inspektioner och andra tillsynsåtgärder som hänför sig till iakttagande av kravet på lägsta innehåll av återvunnet material i plastförpackningar i artikel 7.1 a–c och 7.2 a–c i förpackningsförordningen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av 1 och 17 § i lagen om tillsyn över förmedlingstjänster på nätet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om tillsyn över förmedlingstjänster på nätet (18/2024) 1 § 3 mom. och 17 § 2 mom., sådana de lyder i lag XB/2026 (RP 4/2026 rd), som följer:

Gällande lydelse

1 §

Samordnare för digitala tjänster och andra
behöriga myndigheter

Föreslagen lydelse

1 §

Samordnare för digitala tjänster och andra
behöriga myndigheter

Med stöd av de befogenheter som anges i förordningen om digitala tjänster och i denna lag utövar Transport- och kommunikationsverket också tillsyn över efterlevnaden av de bestämmelser enligt artikel 62.6 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1542 om batterier och förbrukade batterier, om ändring av direktiv 2008/98/EG och förordning (EU) 2019/1020 och om upphävande av direktiv 2006/66/EG, nedan **batteri-förordningen**, och enligt artikel 45.4 och 45.6 i Europaparlamentets och rådets förordning om förpackningar och förpackningsavfall, om ändring av förordning (EU) 2019/1020 och direktiv (EU) 2019/904 och om upphävande av direktiv 94/62/EG, nedan **förpackningsförordningen**, som preciserar förordningen om digitala tjänster och som gäller skyldigheterna avseende näringsidkares spårbarhet för de leverantörer av onlineplattformar som omfattas av kapitel III avsnitt 4 i förordningen om digitala tjänster.

17 §

Påföljdsavgift för vissa leverantörer av onli-
neplattformar

17 §

Påföljdsavgift för vissa leverantörer av onli-
neplattformar

Påföljdsavgift kan av Transport- och kom-
munikationsverket påföras sådana

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

leverantörer av onlineplattformar som gör det möjligt för konsumenter att ingå distansavtal med producenter som avses i batteriförordningen och förpackningsförordningen och som uppsåtligen eller av oaktsamhet försummar skyldigheten att, för att uppfylla kraven i artikel 30.1 i förordningen om digitala tjänster, erhålla den information från producenterna som anges i artikel 62.6 i batteriförordningen och artikel 45.4 i förpackningsförordningen innan dessa får tillgång till leverantörens onlineplattform.

Denna lag träder i kraft den 20 .